čeno, aby st-l byl v živnosti svého otce zaměstnán jako učeň neb obchodní příručí, kdyžtě naopak je zjevem zcela pravidelným, že děti vyučují se živnosti u svého otce a u něho i po vyučení jako pomocníci pracují. Je tedy skutkové zjištění žal. úřadu, že st-l nebyl ani v učebním ani ve služebním poměru ke svému otci, vadným.

Č. 12.086.

Zaměstnanci veřejní: * Státnímu zaměstnanci nepřísluší právní nárok ani na to, aby mu bylo povoleno podle § 142 odst. 3 plat. zák. č. 103/1926 Sb. započtení určité doby pro zvýšení služného, ani na to, aby finanční účinek povoleného započtení určen byl ke dni prvého neb opětného ustanovení zaměstnancova.

(Nález ze dne 21. října 1935 č. 18.892/35.)

Věc: Vratislav V. v B. proti ministerstvu zemědělství o započet určité doby pro zvýšení základního služného.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: St-li, definitivnímu učiteli na obecné škole v P., bylo dekretem min. zeměď. z 12. září 1929 propůjčeno služební místo státního profesora na zemědělských školách od 1. října 1929, při čemž byl st-l zároveň přikázán službou státní vyšší lesnické škole v B. Podle zmíněného dekretu byla st-li započítána vzhledem k § 142 odst. 3 plat. zák. č. 103/1926 Sb. doba 10 let 9 měsíců pro zvýšení základního služného ke dni ustanovení; bylo proto st-li poukázáno služné 4. stupně profesorské stupnice ročních 21.600 Kč s příštím zvýšením od 1. ledna 1931.

Dne 31. března 1932 podal st-l, odvolávaje se na své nevyřízené námitky proti určení služného, žádost o započtení další služební doby ke dni svého ustanovení státním profesorem a odůvodňoval tuto žádost jednak předpisy plat. zák. č. 103/1926 Sb., resp. služební pragmatiky č. 319/1917 ř. z., jednak poukazem na předpisy vl. nař. č. 165/1922, 666/1920, 163/1930 a zák. č. 230/1920 Sb.

Nař. rozhodnutím byla st-li v dohodě s min. vnitra a fin. započtena podle § 142 odst. 3 plat. zák. ke dni ustanovení státním profesorem 1. října 1929 zcela výjimečně další doba 2 roků 3 měsíců pro zvýšení základního služného k dosud započtené době 10 roků 9 měsíců, a to s finanční účinností od 1. ledna 1933.

Stížnost, proti tomuto rozhodnutí podaná, napadá je pouze potud, pokud jím byla finanční účinnost započtení služební doby u st-le určena teprve od 1. ledna 1933 a nikoli již dnem 1. října 1929, t. j. dnem jmenování st-le profesorem v B., při čemž vychází ze základního právního názoru, na němž veškeré své vývody buduje, že fakt započtení určitého období k určitému datu nelze odděliti od finančního účinku a důsledku, který se tudíž musí pojiti k témuž dni.

Nař. rozhodnutí je opřeno po právní stránce o předpis § 142 odst. 3 plat. zák. č. 103/1926 Sb. Podle tohoto zákonného ustanovení může

ústřední úřad při prvém neb opětném ustanovení (státního zaměstnance) povoliti započtení určitého období pro zvýšení služného. Již ze slovného znění zák. je patrné, že rozhodnutí o započtení je dáno do volné úvahy úřadu a že zaměstnanci na to, aby mu určité období započteno bylo, právní nárok nepřísluší. To ostatně stížnost, jak lze souditi, sama přiznává, domnívajíc se ovšem, že volná úvaha úřadu týká se jen zásadní otázky povolení nebo nepovolení započtení určitého období. Že pak skutečně zákon nechtěl poskytnouti (až do vydání vl. nař., předvídaného v § 142 odst. 2 zák.) státním zaměstnancům právní nárok na započtení určitého období, to plyne též z ustanovení odst. 1 cit. paragrafu, jímž byly — s jedinou výjimkou předpisů o započtení služby v čsl. legiích — předpisy, jimiž se nárok přiznával, výslovně zrušeny.

Jestliže však zaměstnanec nemá právního nároku na započtení určitého období pro zvýšení služného, a je-li tedy ponecháno volné úvaze úřadu (ústředního), zda započtení bude mu přiznáno či ne, pak má úřad nepochybně i možnost přiznati započtení určitého období v menším rozsahu, nežli se toho zaměstnanec dožaduje, i vázati toto započtení na určité podmínky. To vyplývá již z té úvahy, že úřad může započtení zcela odepříti, takže ovšem může započtení povoliti i s určitým omezením. Hranici pro volnou úvahu úřadu může tu tvořiti jedině zásada pro institut vedlejších ustanovení u správních aktů vůbec platná, totiž že podmínky, jež k rozhodnutí vydanému z volné úvahy jsou úřadem připojeny, nesmějí býti právně nemožné nebo nemravné. Takto však zajisté nelze kvalifikovati omezení, jež bylo žal. úřadem pro započtení určitého období stanoveno v případě st-lově, totiž posunutí finančního účinku k pozdějšímu časovému termínu.

Stížnost snaží se ovšem správnost svého právního názoru podepříti řadou argumentů, avšak žádný z nich není způsobilý prokázati, že stanovisko žal. úřadu, jež se kryje s míněním nss-u, není ve shodě se zákonem.

Je především nemožné dovolávati se tu starých právních předpisů, jež — jak stížnost tvrdí — přiznávaly provedenému započtení určitého období vždy zpětnou finanční účinnost ke dni, ke kterému bylo započtení přiznáno, neboť tyto předpisy byly právě výslovným ustanovením § 142 odst. 1 plat. zák. zrušeny. Stejně je nerozhodný poukaz stížnosti na dosavadní praxi žal. úřadu a min. vnitra i financí, neboť z toho, jak žal. úřad dosud postupoval, neplyne nic pro správnost výkladu zák., nehledíc ani k tomu, že stížnost nijak blíže neuvádí, v kterých konkretních případech bylo žal. úřadem či min. vnitra a fin. jinak rozhodováno. Pro st-lův právní názor neplyne dále nic z důvodové zprávy k platovému zákonu, jejíž vývody, stížností citované, neobsahují vůbec nic, v čem by stížnost mohla shledávati podporu svého stanoviska.

Tím méně může stížnost vyvozovati pro sebe něco z textu § 142 plat. zák., z něhož nutno naopak, jak bylo výše řečeno, dospěti právě k opačnému úsudku. Okolnost, že v § 142 plat. zák., ba v celém zákoně, není zmínky o pozdějším finančním účinku provedeného propočítání, není rozhodující, neboť směrodatným je smysl zákonného ustanovení, jak lze jej interpretací zjistiti. Výklad zákona vede pak právě k tomu

závěru, že ústřední úřad, který započtení určitého období povoluje, může své rozhodnutí omeziti v rámci právně přípustné volné své úvahy. Domnívá-li se tu stížnost, že podobné omezení je možné jen se souhlasem zaměstnance, jemuž se započtení povoluje, pak přehlíží, že by tímto výkladem situace státních zaměstnanců, kteří se o započtení určitého období ucházejí, byla ještě zhoršena; v případě totiž, kdy k omezení, úřadem zamýšlenému, by zaměstnanec nedal svůj souhlas, byl by úřad podle zák. oprávněn započtení vůbec odepříti, takže by pak zaměstnanci nedostalo se ani omezené výhody, jejíž povolení je ve volné úvaze úřadu.

Konečně ani poukaz stížnosti na § 142 odst. 5 plat. zák., ve kterém (věta 3) se praví, že přeplatky z právně neúčinného započtení mají býti vymáhány zpět, není vhodný, neboť zákon má tu na mysli přeplatky, k nimž dojde ze započtení určitého období bez souhlasu min. fin. a vnitra. Mohou to ovšem býti přeplatky ze započtení, jehož finanční účinek byl přiznán ke dni započtení, ale k přeplatkům může zajisté dojíti i tehdy, jestliže finanční účinek započtení byl určen k pozdějšímu termínu, neboť zjištění toho, že započtení je právně neúčinné, může se státi i delší dobu po vydání příslušného rozhodnutí započtení povolujícího.

Z toho, co bylo uvedeno, vyplývá, že úřad, povolující započtení určitého období pro zvýšení služného státního zaměstnance, může finanční účinek tohoto započtení určiti i k jinému dni, nežli ke kterému bylo započtení provedeno. — — —

Č. 12.087.

Zaměstnanci veřejní. — Samospráva obecní: I. »Služebními požitky« ve smyslu § 3 zák. č. 495/21 a § 19 zák. č. 394/22 rozumějí se též požitky pensijní a zaopatřovací. — II. Z § 61 služ. pragm. státních úředníků č. 15/1914 nelze vyvozovati, že započet každé předchozí služební doby obecního úředníka do doby rozhodné pro výměru výslužného je s hlediska redukce podle § 212 plat. zák. č. 103/26 nedotknutelný.

(Nález ze dne 21. října 1935 č. 18.899/35.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 4815/25, srov. Boh. A 9172/31; ad II. Boh. A 9077/31.

Věc: Jindřich H. v B. (adv. Dr. Bedřich Mautner z Prahy) proti městskému zastupitelstvu hl. města Brna (Dr. Alois Otoupalík, mag. řed. v Brně) o započet služební doby pro výměru výslužného.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Dekretem zastupitelstva zemského hl. města Brna ze dne 12. ledna 1921 byl st-l, městský kancelářský úředník, koncem ledna 1921 přeložen do trvalé výslužby, při čemž mu započteny 3 r. 7 m. 16 d. předchozí služby poštovní a železniční do pense i do postupu a přiznáno mu výslužné 97·6% z pensijní základny, jíž bylo služné VII. hodn. tř. 2. stup. s přídavky.